

Prædiken i domkirken i Freising

Ved afslutningen af sin pastorale rejse til Bayern prædikede pave Benedikt XVI for en forsamling af præster og permanente diakoner. Det foregik i domkirken i Freising,¹ hvor han selv blev præsteviet i 1951

Af pave Benedikt XVI ²

Dette er for mig et øjeblik fyldt med stor glæde og taknemmelighed. Taknemmelighed for alt, hvad jeg har måttet opleve og modtage ved dette pastoralbesøg i Bayern, så megen hjertelighed, så megen tro, så megen glæde ved Gud, at det har berørt mig dybt og følger med mig som ny kraft. Taknemmelighed især, for at jeg nu her ved slutningen måtte vende tilbage til Freising domkirke, og at jeg får den at se i sin lysende, nye skikkelse, takket være kardinal Wetter³ og de to andre bayerske biskopper, men også takket være alle dem, der har deltaget i arbejdet. Og takket være forsynet, der har gjort det muligt, at domkirken står her i denne nye skønhed, som jeg her i Bayern nu er trådt ind i.

Ved at stå her i denne domkirke dukker der så mange erindringer op, også ved at få lov at se de gamle rejsefæller på livets vej,⁴ og de unge, der bærer budskabet, troens fakkelt, videre. Som kardinal Wetter netop allerede har sagt det, så er der erindringer om, hvordan jeg lå udstrakt her på gulvet under præstevielsen, mens Allehelgenslitaniets indhyllede os alle i bøn og lod os forstå, at vi ikke er alene på denne vej, men at en stor skare helgener går med os, og at de levende helgener, de troende af i dag og af i morgen, hjælper med at bære og ledsage os. Og så håndspålæggelsens øjeblik – og endelig, da kardinal Faulhaber tiltalte os med Jesu ord: "Iam non dico vos servos sed amicos" –

¹ Freising ligger ca. 40 km. fra München. I dag er de to byer og deres opland omfattet af ét bispedømme, München-Freising, hvor pave Benedikt efter sin tid som professor ved tyske universiteter var ærkebiskop fra 1977 til 1981

² Oversat af Käthe Lund. Som det fremgår, blev hovedparten af prædikenen holdt i en friere form, idet pave Benedikt – til forsamlingens udelte jubel – på et tidspunkt lagde det medbragte manuskript til side og fortsatte uden

³ Kardinal *Friedrich Wetter* er den nuværende ærkebiskop i München-Freising

⁴ Til stede i forsamlingen var et antal ældre præster, som var blevet præsteviet i 1951 sammen med pave Benedikt og hans broder Georg

jeg kalder jeg ikke længere tjenere, men venner.⁵ Det er præstevielse som indvielse til Jesu venners fællesskab, som er kaldet til at være med ham og til at forkynde hans budskab.

Dernæst er der erindringen om, at jeg her selv fik lov at vie præster og diakoner, som nu står i Evangeliets tjeneste og bærer budskabet videre og har gjort det gennem mange år – faktisk allerede årtier.

Og så tænker jeg naturligvis på Korbiniansprocessionen⁶ – dengang var det endnu således, at man åbnede skrinet, hvorefter biskoppen gik bag skrinet, og jeg kunne se direkte ned på den hellige Korbinians kranium. Og således så vi århundreders procession, der går troens vej. Vi forstod, at vi fik lov at gå med i denne store procession gennem alle tider og føre den videre ind i fremtiden, som den viste sig, da vejen gik gennem korsgangen og forbi alle børnene, som jeg måtte betegne med kors-tegnets velsignelse. Og i dette øjeblik mærker vi igen, at vi står i Evangeliets store pilgrimsprocession, at vi på samme tid får lov at være pilgrimme og at føre pilgrimme, og at vi følger efter dem, der er fulgt Kristus efter, og at vi sammen med dem følger efter Kristus selv og således går ind i lyset.

Kære venner, egentlig har jeg medbragt en lang prædiken, men jeg vil nu ikke så gerne læse den op her; man kan jo også se den på tryk, hvis man vil, tænker jeg ... Jeg vil hellere blot fremdrage to punkter af den.

Det første af disse er svaret på den evangelietekst, vi netop har lyttet til, og som vi alle har hørt og fortolket så ofte og overvejet i vort hjerte.⁷ "Høsten er stor", siger Herren, og når han siger "er stor", så tænker han ikke blot på det øjeblik, hvor han stod på Palæstinas jord, men det gælder altid, at "høsten er stor", også i dag. Det vil sige, at der vokser en høst frem i menneskenes hjerter, og det vil igen sige, at der i dem er en venten på Gud, venten på en anvisning, som er lys og viser vejen. Den er venten på et ord, der er mere end et ord, nemlig ét, der giver håb; den er venten på den kærlighed, der går ud over øjeblikket og bærer og omslutter os for evigt. Høsten er stor og venter i alle generationer på høstfolk; og det gælder også for alle generationer uden forskel, at der er få arbejdere. "Bed høstens Herre, at han sender arbejdere". Det betyder, at høsten er der, men Gud vil benytte sig af mennesker for at få den bragt i hus. Gud har brug for mennesker, han har brug for sådanne, der siger: "Ja, jeg er rede til at blive din høstarbejder, rede til at hjælpe, så den høst, der modnes i menneskene, virkelig skal kunne komme i evighedens lade og blive Guds evige fællesskab af glæde og kærlighed".

Bed høstens Herre om, at vi må sige, at kald kan vi ikke bare lige lave, de må komme fra Gud. Vi kan ikke bare så at sige rekruttere folk med målrettede management-strategier som i andre professioner. Kaldet må altid finde vejen gennem Guds hjerte til menneskers hjerte, og netop for at det skal kunne nå menneskers hjerter, er også vi påkrævede. At bede høstens Herre om dette, det betyder helt sikkert som det allerførste, at vi beder, at vi rusker i hans hjerte og siger "Gør det dog, væk menneskene, tænd i dem begejstringen, glæden ved Evangeliet, lad dem erkende, at det er skatten over alle skatte, som den, der har opdaget dette, *må* give videre". Vi rusker i Guds hjerte; men at bede Gud om noget sker netop ikke blot ved, at vi siger bønnens ord, men derved, at vi gør bønner, dvs. at gnisten af glæden ved Gud springer ud af vort bedende hjerte – glæden ved Evangeliet og beredvilligheden til at sige ja – over i de andre hjerter. Som bedende mennesker, som dem, der er

⁵ Joh 15,15: Jeg kalder jer ikke længere tjenere, for tjeneren ved ikke, hvad hans herre gør; jeg kalder jer venner, for alt, hvad jeg har hørt af min fader, har jeg gjort kendt for jer.

⁶ Den hellige Korbinian (ca. 680 – 725) er lokal helgen i bispedømmet München-Freising, hvor hans relikvieskrin befinder sig.

⁷ Matt 9,35–38: Jesus gik omkring i alle byerne og landsbyerne, underviste i deres synagoger, prædikede evangeliet om Riget og helbredte al sygdom og lidelse. Da han så folkeskarerne, ynkedes han over dem, for de var vanrøgtede og forkomne som får uden hyrde. Da sagde han til sine disciple: "Høsten er stor, men arbejderne få. Bed derfor høstens herre om at sende arbejdere ud til sin høst."

fyldt af hans lys, kommer vi til de andre, drager dem ind i vor bøn og således ind i Guds nærvær, hvorefter Han gør sit. I den ånd vil vi stadig på ny bede til høstens Herre, ruske i hans hjerte, men tillige sammen med ham gennem vor bøn også røre menneskers hjerte, så at Gud efter sin vilje må lade "Ja'et" modne i dem. Så Gud derefter vil lade beredvilligheden modnes og dernæst standhaftigheden til at forblive trofast i hans tjeneste gennem al tidens virvar, gennem dagens hede og nattens mørke – og så at vi gennem denne tjeneste - også når den er møjsommelig - må erkende, at denne møje er smuk, og at den er god. Thi denne møje hjælper frem til det egentlige for, at mennesker kan modtage dét, de venter på: Guds lys og Guds kærlighed.

Det andet, jeg ønsker at fremdrage, er et helt praktisk spørgsmål. Der er blevet færre præster; også skønt vi i dette øjeblik får lov at se, at vi virkelig findes, og at der også her i dag er unge og gamle præster, og at der er unge mennesker, der begiver sig ud på den vej. Men byrderne er blevet tunge; at betjene to, tre eller fire sogne samtidig og gøre dette med alle de nye opgaver, der kommer til, kan føre til modløshed. Og det spørgsmål rettes ofte til mig – det retter den enkelte til sig selv og til sine medbrødre: hvordan skal vi da bære os ad? Er det mon et kald, som brænder ud, og som vi til slut ikke mere kan finde glæde i, fordi vi ser, at det rundt omkring ikke slår til, hvad vi end gør, at der stilles for store krav til os. Hvad skal man sige til det?

Nuvel, jeg kan naturligvis ikke give patentløsninger, men jeg vil gerne nævne et par grundregler. Den første grundregel er fra Brevet til Filipperne, hvor apostlen Paulus siger til alle, men naturligt nok især til dem, der arbejder på Guds høstmark, at vi skal lære at have Jesus Kristi sindelag. Hans sindelag var, at han så at sige ikke kunne udholde det i Guds herlighed, men at han måtte stige ned for at gøre det utrolige, nemlig at tage hele et menneskelivs elendighed på sig helt frem til korsets time. Jesu Kristi sindelag er, at han drives mod menneskene for at bringe dem Faderens lys. At han vil hjælpe dem til at blive Guds Rige, og at det vil blive Guds Rige i dem. Det er tillige Jesu Kristi sindelag, at han til stadighed er helt rodfæstet i fællesskabet med Faderen og hensunket deri. Udefra kan vi se det gennem dét, at evangelisterne igen og igen fortæller os, at han trak sig tilbage til bjergene helt alene for at bede. Hans virke kommer af at være hensunket i Faderen – og omvendt; netop denne fordybelse i ham betyder, at han må gå ud, som vi netop har hørt det, gennem alle landsbyer og byer for at forkynde Guds rige, det vil sige Hans nærvær, hans tilstedeværelse midt iblandt os, for at den i os kan blive til nærvær og gennem os kan forvandle verden. For at hans vilje må ske som i Himlen så og på jorden, og for at Himlen kan komme til jorden. Denne dobbelthed hører til Jesu Kristi sindelag: På den ene side at kende Gud indefra, at kende Kristus indefra, at være sammen med ham; kun når det sker, opdager vi virkelig skatten, og så må vi på den anden side også gå til menneskene; så kan vi ikke beholde det for os selv, men *må* give det videre.

Og denne grundregel om Jesu Kristi sindelag med begge disse sider vil jeg så gerne endnu engang omsætte til det praktiske liv og sige, at der skal være samhørighed mellem iver og ydmyghed – med anerkendelse af ens egne grænser. På den ene side iveren, som vil findes i os, når vi virkelig til stadighed møder Kristus på ny. Så kan vi ikke holde os tilbage; så drives vi mod at gå til de fattige, de gamle, til de svage, men netop også til børnene og de unge, til mennesker på deres livs højde; så drives vi mod at være Jesu Kristi evangelister og apostle. Men for at denne iver ikke skal løbe tør og ødelægge os, så må den forbindes med ydmyghed, mådehold og accepten af vore egne grænser.

Der er så meget, der burde gøres, og jeg ser, at jeg ikke kan. Det gælder for præsterne; jeg har i hvert fald en anelse om hvor meget. Det gælder også for paven; han burde gøre så meget, og mine kræfter slår simpelthen ikke til. Således må jeg lære at gøre dét, jeg kan, og at overlade det andet til Gud og til medarbejdere og at sige: I sidste ende må du jo gøre det, thi Kirken er din kirke, og du giver mig kun så megen kraft, som jeg nu har; den giver jeg dig, for den kommer fra dig. Men alt det andet må jeg også overlade til dig. Jeg tror, jeg skal påtage mig denne ydmyghed; her er det slut med mine kræfter, jeg overlader til dig, Herre, at du gør resten – og han vil også skænke mig medarbejdere, der fortsætter og gør, hvad jeg ikke kan.

Og så endnu en gang – overført til et nyt niveau vil denne samhørighed af iver og mådehold så også betyde samhørighed mellem tjeneste i alle dens dimensioner og inderlighed. Vi kan kun tjene de andre, kun give, når vi også selv modtager, når vi selv ikke udtømmes. Og Kirken giver os jo så at sige på forhånd de *frirum*, som på den ene side er tid og sted for denne nye indre ud- og indånding og tillige midtpunkt for og kilde til denne tjeneste. Den daglige fejring af Den hellige Messe – lad os ikke forrette den som noget, der blot ligger for, og som jeg nu bare skal gøre, men lad os fejre den indefra, lad os gå ind i ordene, i handlingerne, i begivenheden, som den er. Når vi fejrer messen bedende, når vi virkelig siger "Dette er mit legeme" ud fra fællesskabet med Jesus Kristus, som har lagt sin hånd på os og givet os myndighed til at tale som dette hans jeg; når vi troende og bedende fejrer Eukaristien indefra, så er den ikke en ydre pligt, så er *ars celebrandi*⁸ tilstede af sig selv, den, der netop består i at gøre det – ud fra Herren og med ham – for menneskene. Så får vi selv derved på ny givet og bliver beriget og giver samtidig dét, der er mere end vort eget – Herrens nærvær – videre til menneskene.

Det andet frirum, som Kirken så at sige pålægger os og dog dermed på forhånd befriende skænker os, er tidebønnen. Lad os virkelig forsøge at bede den sammen med Israel, af den gamle og den nye pagt, sammen med de bedende gennem alle århundreder, sammen med Jesus Kristus som det dybeste jeg, det dybeste subjekt i disse bønner. Idet vi beder således, tager vi også de andre mennesker, der ikke har tid eller kræfter eller evne dertil, med ind i bønnen. Lad os selv bede som bedende mennesker, men *bede*, bede stedfortrædende for de andre og dermed gøre en pastoral tjeneste af rang. Dette er ikke at trække sig tilbage til det private, men en pastoral prioritering, en sjælesørgergerning, i hvilken vi selv blive nye præster, opfyldt af Kristus på ny, som tager andre med ind i den bedende Kirke og tillige lader bønnens kraft, Jesu Kristi nærvær, strømme ind i denne verden.

Disse dages motto har lydt: *Den, der tror, er aldrig alene!* – Dette ord gælder og skal netop også gælde for os præster, for enhver af os. Og atter gælder det i dobbelt forstand. Den, der er præst, er aldrig alene, fordi Jesus Kristus altid er hos ham. Han er hos os, lad også os være hos ham. Men det må også gælde i den anden betydning: Den, der bliver præst, bliver indlemmet i et presbyterium, i et præstefællesskab med biskoppen. Og han er præst i samhørighed med sine medbrødre, og lad os bestræbe os på, at dette netop ikke blot bliver en teologisk og juridisk rolle, men at det for enhver af os bliver muligt at opleve konkret. Lad os skænke hinanden denne samhørighed – især til dem, om hvem vi ved, at de lider af ensomhed, at spørgsmål og sjælenød vælter ind over dem, måske tvivl og uvished. Lad os give hinanden denne samhørighed, så bliver dette at *være sammen* med den anden desto mere og desto glædeligere på ny at opleve samhørigheden med Jesus Kristus.

Amen!

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁸ Latin: Den rette måde at fejre messen på